

Delavska Pravica

Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Srečko Žumer:

VSTAJENJE

Se nikdar tako kot dandanes je potrebno, da se z vsemi silami trudimo doživeti Boga v svojem srcu. Nam ne smejo biti veliki cerkveni prazniki le znak zunanjega veselja in kake parade, ampak predvsem naša notranja zadeva. Velika nesreča človeštva je ravno v tem, da se v času najbohotnejšega razcvita vseh človeških slabosti, ko razpleta svoje mreže moderni kapitalistični sistem in izriva Boga tako iz javnega kot iz gospodarskega življenja, tudi delavec, namesto, da se čim tesneje poveže notranje z Bogom in z Njim vred bori za svoje človeške in božje pravice, od Njega odtuji.

Prešli smo dobo Kristusovega rojstva. Veliko lepih besedi je bilo v časopisih napisanih, veliko tudi izgovorjenih, uživali smo praznike vsak po svoje. Prazniki so pa minuli brez posebnega vtisa, niti za korak nas niso približali k skrivnosti Kristusovega rojstva. Takoj po praznikih so zadržali zopet stroji, pričelo se je staro življenje po začrtani moderno-kapitalistični liniji.

Z urnimi koraki stopamo h koncu velikega tedna k največjemu prazniku zmagoslavja ideje nad materializmom. Vsaj za trenotek se ustavimo pred veliko skrivnostjo Kristusovega trpljenja, Njegovega dopolnjevanja in čudovitega vstajenja.

Zakaj vse to? V čem je skrivnost največjega dejanja vseh vekov? »Dopolnjeno je!«, je ugotovil Kristus na križu. Dopolnjeno je bilo s tem trenutkom odrešenje človeštva. On je doprinesel vse, svoje življenje je položil na oltar človeštva. Umrli je na križu. Če bi bilo Njegovo delo le delo navadnega zemljana, bi bilo s smrtjo na križu tudi konec vseh Njegovih besed, nauk in del. Človeštvo bi mirno pozabilo na Njega. Toda On ni bil le človek ampak tudi Bog. Zato je tretji dan vstal iz groba in s tem dokazal moč duha nad močjo materije. Njegovo vstajenje je zmaga nad zemeljskimi silami, nad posvetnostjo in materializmom.

Brez Kristusa bi bil svet propadel. Dočim je človeški rod razdelil svoje vrste v dva nezdržljiva dela, v bogataše in nemanite, katerih eden je vstled preobilice propadal, drugi pa vstled pomanjkanja, je Kristus prinesel na svet oznanilo enakosti vseh ljudi. Vsi ljudje smo otroci nebeškega Očeta, vsi bratje med seboj.

Ali razumemo prav to veliko Kristusovo poslanstvo? Vsi, prav vsi, smo otroci nebeškega Očeta, vsi bratje med seboj, vsi smo ljudje, krona stvarstva. Tako nešteti brezposelni, lačni, preganjeni, zasovraženi, vsi, ki

se trudijo dandanes od zore do mraka, da se s trdim delom preživimo, vsi revni in bogati. Eni kot drugi imamo pravico do življenja, do kruha in življenjske sreče.

Kdo je Kristusa preganjal in ga končno umoril na križu? Kdo danes trpinči ubogo delovno ljudstvo, kdo sesa naravnost človeško kri? Ali ni to eden in isti? Sebičnost, materializem, duh po neugnanem uživanju zemeljskih dobrin. — To zlo, ki spremlja človeka od njegovega ustvarjenja, je umorilo Kristusa in je vzrok današnje neznosne bede delovnega človeka.

In danes, če se ta delovni človek, ki ga je materialistični gospodarski družabni red crgel s prestola božjega dostojanstva v zgolj pridobitno gospodarsko sredstvo, bori za svoje pravice, ali se ta človek ne bori za Kristusova načela, za zmago pravice nad krivico, za zmago kraljestva božjega med človeštvom, ki je prenasičeno duha mamonizma in izteguje svoje roke proti zlatemu teletu, da ga on reši...

V spoznanju te velike skrivnosti Kristusove žrtve lahko delavstvo svobodno zadiha

Jože Gostinčar:

K velikonočnim praznikom

Jugoslovanska strokovna zveza vliva v srca svojih članov in vseh onih idealnih delavcev, ki se zanimajo za svoje delavsko blagostanje, odkrito vero in upanje v boljše čase in vstajenje iz materialistične sužnosti kapitalizma. Jugoslovanska strokovna zveza je v svojih nazorih odsev Kristusovega nauka, pravičnosti in ljubezni do trpečnih bratov in vsega človeštva. To je luč, ki naj bi zasvetila vsem trpinom, ki se mučijo s težkim bremenom dela v borbi za vsakdanji kruh.

Po modernem brezverskem kapitalizmu zasluženo delavstvo hodi križev pot trpljenja in poniževanja v čvrsti veri in nadi, da pride dan vstajenja. Delavstvo se posebno v teh dneh nahaja v pomanjkanju, lakoti, skrbi, neprimerno slabih stanovanjih, v pomanjkanju dela in potrebnega zasluga, kot vidno znamenje mednarodnega pa tudi brezverskega kapitalizma, ki ne pozna druge ljubezni kot svoj žep, in nobenega drugega boga kot Aronovega telička. Delovno ljudstvo nosi na svoji glavi trnjevo krono preziranja in zaničevanja, ki mu ga je spletel in še dalje spleta človek modernega naziranja in starih poganskih misli. Delavska trnjeva krona se hoče vreči od gotovih kapitalističnih prijateljev pri nas tudi na edino delavsko organizacijo, ki stoji na Kristusovi poti vere in poštenja, Jugoslovansko strokovno zvezo. Organizirano delavstvo tvori baje nevarnost... Za koga? Za škodljivi sistem kapitalizma, ki gleda v izkoriščanih svoje sovražnike. To pa narekuje tem ljudem le slaba vest in njihovi žepi.

Vse trpljenje delavstva je pa moralo nastati zato, da delavci pridejo do spoznanja samih sebe,

in z odprtimi očmi brez strahu gleda v svoje odrešenje. V Kristusovem rojstvu spoznamo naše božje dostojanstvo, v Njegovem vstajenju pa zmago nad tistim, ki nam to dostojanstvo odreka.

V tem silnem boju za to večno pravico se pričenjajo in končajo vsi napori užaljenega človeštva. Vprašanje je le ali s Kristusom mirno in dostojanstveno, ali brez Njega zgolj s surovo silo.

Za nas krščanske socialiste je pot s Kristusom. Za človeka se borimo, za njegovo pravico in njegovo božje dostojanstvo. Čim slabše socialne razmere so, čim bolj se čuti vlada kapitalizma nad življenjem in smrtjo delovnega človeka, tem hujski mora biti naš odpor proti njemu. V današnjih časih mora biti naš krik silen, naša dejavnost neukrotljiva.

Ob letošnjem velikonočnem vstajenju naj bo naša edina želja, da bomo Kristusovo vstajenje predvsem doživeli v svojem srečju, prav razumeli Kristusa in se z Njim vred čim tesneje zvezani borili v javnem in privatnem življenju za Njega, z Njim vred pa za zmago pravice delovnega človeka proti edinemu sovražniku materializmu.

Velikonočni zmagovalec, daj nam nujno potrebno notranje doživetje, da bomo silni in vztrajni v tem velikem boju!

svoje velike vloge v človeški družbi in pa do svojega notranjega vstajenja, po katerem morajo priti do popolne veljave.

Kakor je Kristus moral trpeti, da je vstal od mučniške smrti častit in poveljčan, tako mora tudi delavec vstati iz groba trpljenja in kapitalistične sužnosti.

Kristus je s svojim trpljenjem in svojo smrtjo rešil človeštvo večne nesreče greha in večne smrti. Njegov nauk pa vsebuje za vse človeštvo in za vsakega posebej popolno navodilo za obrambo tudi časnih posledic greha, izkoriščanja človeka v sebične namene sočloveka. Ta nauk je temelj vsega kršč. socialističnega delavstva pri nas in se imenuje krščanski socializem. V besedi je ta nauk zelo kratek in si ga lahko vsakdo zapomni: »Ljubi Boga nad vse, to je prva in najvišja zapoved! Druga pa je tej enaka: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« V tem je zapopadana vsa postava in vsi preroki. Ako bi se te dve zapovedi med kristjani dosledno izvrševali, bi na svetu ne bilo gorja. Po teh zapovedih je onemogočeno za vernega človeka vsako sebično izrabljanje sočloveka. Izključeno bi bilo vsako ponižanje bližnjega, tatvina, goljufija, uboju, hinavščina, oduševanje, razne prevare, vojske, požigi, družinsko zapravljanje, preziranje (posebno siromakov), revščina in vse drugo, kar izvira iz samoljubnega poželenja.

Ali ne vsebujeta te dve Kristusovi zapovedi najpopolnejšega družabnega reda? Kje na zemlji je za človeštvo in posebno za delavstvo kaj boljšega? Ali se more s tem meriti Marks? Gotovo ne! Treba je le spoznanja in napora za uveljavljanje v

Stavbinci na plan!

Na pobudo Jugoslovanske strokovne zveze se je v nedeljo, 5. aprila, zbralo na Homcu pri Kamniku nad 200 stavbinskih delavcev iz kamniške okolice. Na tem zborovanju se je v glavnem razpravljalo, kako združiti vse stavbinske delavce v enotno strokovno organizacijo stavbinskega delavstva dravske banovine pod okriljem Jugoslovanske strokovne zveze.

Danes je stavbinsko delavstvo do malega brez vsake zaščite. Prepuščeno je absolutni samovolji delodajalcev in njihovih priganjačev. Tako v gmotnih socialnih kakor moralnih pravicah je stavbinsko delavstvo na zadnjem mestu. Vse posledice neoljalne konkurence med stavbnimi podjetniki se nalagajo na rame delavstvu. Plače v stavbinski stroki so v zadnjih letih padle skoraj za polovico. V pogledu izvajanja socialne zaščitne zakonodaje bi bilo odveč govoriti. Le redki so oni delodajalci, pri katerih se socialna zakonodaja vsaj deloma izvaja. Kjer ni tožnika, tam ni sodnika, zato je v precejšnji meri tudi delavstvo samo krivo takim razmeram, ker se ne zaveda, da je treba v zaščito svojih interesov podvzeti potrebne mere. Predvsem je treba, da se delavstvo strokovno organizira, ker le potom organizacije bo možno uspešno

braniti svoje interese. Velik del stavbinskega delavstva sploh ne pozna svoje zaščitne zakonodaje. In če delavec sam ne pozna svojih pravic, nikakor ne sme pričakovati, da ga bo o tem poučil njegov delodajalec. Zastopnik JSZ je na zborovanju podal obširno poročilo o splošnih razmerah našega delavstva. Nazorno je obrazložil pomen in namen prave delavske strokovne organizacije. Delavstvo se mora zavedati, da more le svobodna in neodvisna strokovna organizacija vsak čas braniti njihove interese. Če je delavstvo danes tako razkosano in v veliki večini brezbrizno za strokovno organizacijo, gre zasluga raznim špekulantom, ki so na delu, da razdvojijo delavske vrste v korist kapitalistični družbi.

Stavbinsko delavstvo je na tem zborovanju postavilo temelj močni strokovni organizaciji, ki bo v sklopu Jugoslovanske strokovne zveze in na temelju krščanskih načel šla v borbo za osnovne pravice človeka delavca in za zmago dela nad kapitalom. Kakor gradi stavbinsko delavstvo visoke palače za druge, tako naj zgradi tudi zase organizacijo, ki mu bo izvojevala človeka vredno in dostojno življenje.

Rudarji zborujejo

Dne 5. aprila smo imeli v Laškem lepo obiskan shod. Navzočih je bilo okoli 200 rudarjev in upokojencev.

Kot govorniki so bili prijavljeni in so govorili prvi tov. Diacci Alojz, rudar iz Hude jame, ki je nazorno orisal ogromno delo in žrtve, katere mora doprinesiti pravi delavski zaupnik. Radi klevet, ki so jih izmislili nekateri iz marksističnega tabora, češ da se člen 219 obrtnega zakona ni uveljavil pri rudniku zato, ker se delavski zaupniki niso brigali, je dokazal, da se ta paragraf ni izvajal kolektivno pri nobenem rudniku TPD., tudi tam ne, kjer so marksistični delavski zaupniki.

Tov. Jurač iz Celja je v kratkem in udarnem govoru pokazal na gnulobo današnje kapitalistične družbe ter poljudno obrazložil njen ustroj. Pobijal je mnenje kapitalistično usmerjenih ljudi, češ, da ima vsak pravico po mili volji pridobivati si premoženje, med tem ko drugi od gladi hirajo in za jetiko umirajo. Ljudje s tako miselnostjo so enaki Rimljanom pred 2000 leti ter so se odvrnili od krščanstva, čeprav o njem govorijo.

Tovariš Marinček iz Ljubljane pa je orisal stanje pokojninske blagajne bratovske skladnice ter pokazal tudi na posledice, ki bodo nastale, ako se nujno ne izvede sanacija. To je boleča rana rudarjev, o kateri smo že večkrat govorili, a ne smemo nehati o njej razpravljati, dokler ne bo ozdravljena. Ako imajo odgovorni činitelji, to je oni, ki imajo možnost izvesti to sanacijo, vsaj malo čuta za uboga rudarja, predvsem pa za one, ki imajo pokojnino, pa so v nevarnosti, da jo izgube, in bodo tako brez dela in pokojnine, potem se morajo zganiti in odločno zahtevati pravice za te bedne trpine. Zakaj vnebovpijoča krivica je, odtrgati človeku, ki je desetletja pošteno delal in množil premoženje svojim gospodarjem, vzeti še zadnji grizljaj.

K govorom je podal pripombe tov. Lešnik, ki je tudi predsedoval shodu. Z dokazi je ugotavljal, kako se Jugosl. strokovna zveza bori za delavstvo, kako je pripravljena povsod v del. strokovnih vprašanih nastopati z drugimi del. organizacijami in se skupno boriti za delavske koristi.

praktičnem življenju teh navodil. V zgodovinskih dejanjih apostolov je zapisano: »Možica teh, ki so verovali, je bila enega srca in duha; tudi nihče ni govoril, da je kaj tega, kar je imel, njegovega, ampak jim je bilo vse skupno. In z veliko močjo so pričevali apostoli o vstajenju Gospoda Jezusa Kristusa in vsi so bili zelo priljubljeni. Zakaj ni ga bilo ubogega med njimi; kolikor je bilo namreč posestnikov zemljišč ali hiš, so jih prodali in denar za prodane stvari prinašali ter polagali k nogam apostolov. Delilo se je vsakemu, kakor je kdo potreboval.« To je bila skupnost imetja prvih kristjanov, nekaj prostovoljni komunizem, vršen iz zapovedi ljubezni do bližnjega. — In med njimi ni bilo ubogih. Kolika razlika je med tedanjimi in današnjimi kristjani? Zakaj? Zato ker manjka ljubezni in vere do Boga, ni tudi ljubezni do bližnjega. Tisti, ki trdijo da ljubijo Boga, pa ne lju-

Res vesel je človek takega shoda in take organizacije, kjer je prava delavska demokracija. Na delavskih zborovanjih naj govore delavci, ne pa, kot je bilo na shodu marksistov dne 19. marca v Laškem, da so smeli govoriti le boljši ljudje. Dr. Reisman je držal delavce kakor učitelj male pa glavce; ko pa se je hotel oglasiti rudar, so ga ozmerjali. Delavci so smeli le prikimati ali odkimati, oziroma reči da ali ne. Razen tega pa je seveda ta doktor trdil, da je to, kar on dela in razlaga, edino delavsko, in da je prišel snovat enotno delavsko fronto. Pri vsem svojem govoru je tudi poveljeval »Delavsko politiko« kot edino delavsko glasilo, pri tem pa zabavljal čez tujca, ki je prišel iz severa. Pozabil je samo obrniti »Delavsko politiko«, katera na zadnji strani dela reklamo za tuje podjetje, katero je iz iste džezle in iz istega severa, to je za Bato. Tudi mi smo proti tujim kapitalistom, zato pa tudi zahtevamo, da naše glasilo »Delavska pravica« ne prinaša reklame za take tuje kapitaliste in tudi ne za Bato.

Zato pa mi rudarji iz Hudejame zahtevamo od vsakega govornika, ki nam pride govorit, da ne uganja demagogije. Za advokate je to sicer huda zahteva. Ako je ne morejo sprejeti, naj nas knape kar na miru pustijo. Tako se vidi, kaj je delavsko v dejanju in kaj samo besedičenje. Z našim shodom pa smo tudi pokazali, kaj je tovariško in kaj demokracijo. Na shodu 5. aprila so se zaradi sanacije bratovskih skladnic sprejele tudi resolucije, katere bomo poslali na merodajno mesto.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem g. dr. Jožetu Pavlinu, zdravniku v Krmelju, za nadvse požrtvovalno skrb, ki jo je posvečal moji nepozabni hčerki Jožici v času njene bolezni ter ji s tem lajšal trpljenje.

Gabrijele — Ljubljana, 6. 4. 1936.

Jožica Simončič.

bijo sočloveka, so lažniki in pobeljeni grobovi, ne pa kristjani. Tu ležimo v globokem grobu laži in samoprevare, zato nam je potrebno vstajenje iz črnega groba laži in prevar ter krepkega dviga v sončne višine resnice, pravičnosti in ljubezni.

Prazniki Kristusovega trpljenja in vstajenja navdajajo duše krščansko socialističnih delavcev, da bo tudi njim po trpljenju napočil dan vstajenja iz groba materialne in duhovne kapitalistične sužnosti po nauku Njega, ki je iz lastne moči premagal večno smrt človeške duše.

Mi pa, krščansko socialistični delavci, skrbimo, da bomo s pomočjo naše delavske organizacije vršili vsi ono potrebno delo zavesti, izobrazbe in čuta edinosti v Jugoslovanski strokovni zvezi, da nam enkrat zasije toplo sonce vstajenja in razžene suženjske megle kapitalizma!

Kovinarji

Javornik. V nedeljo, dne 29. marca t. l., se je vršil pri nas članski sestanek naše skupine. Polagamo pač važnost na to, da sporna vprašanja s podjetjem — in drugo — rešujemo sproti. Vedno pa je treba, da nas je več in več, in se tako do podrobnosti pogovorimo. Saj se med člani razvije živahna debata osobito še, ker je bil dnevni red važen, in sicer: 1. Potek pogajanj pri KID, 2. ukinitve § 219 obrtnega zakona — za rudarje in kovinarje in 3. slučajnosti.

Ko je podajal tov. predsednik Smolej Tine svoje poročilo k 1. točki o pogajanjih z KID, je nastalo med članstvom precejšnje razburjenje, ker še do danes ni v celoti rešen sporazum o likvidaciji stavke. Pogajanja so v teku, ali upanja za likvidacijo tega vprašanja je malo. Izgleda, da podjetje niti najmanjši stvari ne priznava delavcu — in se hoče z nami »žogati«. Če danes stvarno začnemo s kako točko, ne dosežemo nič. Saj gospodje obljublajo, ali ko se sprejmejo njihovi predlogi, pravijo, da pridite jutri. Tako! Delavec je na svojem obratnem sestanku s svojimi predstavniki postavil predlog, ga izročil in poveril svojemu pogodbeniku, da ga zagovarja in v celoti doseže pri tem polževem zasledanju. Toda žalostno je, ko nasprotna stran igra vlogo stare navade. — Mi pa bomo stali budno na delu in se borili skupno za naše osnovne pravice.

K 2. točki dnevnega reda sledi stvaren protestni govor, za kar je članstvo v debati svoje razumevanje pokazalo in demontažo § 219 o. z. kritiziralo, da bi se nam odvzelo s tem še tisto, kar smo si težko priborili. Odboru je bila poverjena naloga, da na vsa merodajna mesta napravi protestne vloge. Ako se jim ne posreči ukiniti ta, za nas, bi rekli, najvažnejši paragraf, potem pričakujemo tudi še kaj hujšega. Saj v Belgradu že napovedujejo in trdijo, da bodo nastopili proti vsem Del. zbornicam in strokovnim organizacijam. — Kaj torej še hočemo —? Mi pa se bomo borili samo za svoje, za bodočnost našo in proti izkoriščevalcem delovnega življa!

Pri slučajnostih je bila prečitana okrožnica št. 5 M. Z. Vsi bomo 10. maja v Ljubljani manifestirali za naš pokret, za pokret kršč. soc. delavstva. Zato naj člani, ki še niso obveščeni, prijavijo svojo udeležbo pri tov. tajniku, da more pravočasno centrali prijaviti število udeležencev. Pohitite s prijavami. — Kovinar.

Lesno delavstvo

Bohinjska Bistrica. V nedeljo, 5. aprila, smo imeli v Društvenem domu sestanek naše skupine. Udeležilo se ga je nad 150 delavcev, ki delajo večinoma pri banovinskih javnih delih, odkar so izgubili delo pri lesni industriji, ki so jo sankcije posebno v bohinjskem kotu hudo udarile. Zaslužki pri javnih delih so zelo nizki in daleč ne dosegajo eksistenčnega minimuma. Na sestanku je zastopnik centrale tov. Fajfar razložil predvsem pomen in važnost strokovne organizacije za izboljšanje delavskega in vsega gospodarskega položaja. Orisal je boje, v katerih živi slovensko delavstvo in naša strokovna organizacija, prav tako pa tudi važne naloge, ki nas še čakajo. K besedi se je oglašil tudi bistriški g. kaplan, ki je zlasti naglasil važnost papežev okrožnice ter se ponudil, da napravi delavcem nekaj predavanj o njej. Ob koncu je tov. Rant zbranemu delavstvu pojasnil razmere in težave bohinjskega delavstva pri javnih delih ter orisal borbe, ki jih mora prestajati. Zlasti je naglašal potrebnost delavske zavednosti in odločnosti. Predlagal je tudi nekaj smernic za bodoče delo, ki jih je delavstvo enoglasno sprejelo.

Tekstilno delavstvo

Otiški vrh. Članski sestanek delavcev iz tovarne Ornik & Mitrovič se vrši v nedeljo, dne 19. aprila ob 2 popoldne v gostilni Jamnik. Na sestanku govori tov. Rozman P. iz Maribora. — Tovariši, vsi v polnem številu na ta sestanek!

Človek že sam od sebe hrepeni po lepoti in gre za njo, kjerkoli jo vidi. Ampak dostikrat je vse to le čutna lepota. Koliko resnične, notranje lepote skriva izbrana lepa knjiga, pa se niti prečiniti ne da. Zato štejemo dobro knjigo po pravici med največje kulturne dobrine. Da se te čim bolj razširijo, je naloga sleherne kulturne ustanove, zlasti pa Krekove knjižnice, ki ti za smešno nizko ceno pomaga pri ustvarjanju domače knjižnice.

Zato podpri njeno delo in vpiši se med naročnike! Cena broš. 48 Din, vez. 78 Din na leto.

KONGRES

Mladina, ti imaš besedo!

Vso težo današnjih dni posebno živo občuti vprav mladina. Medtem, ko se krivično zbirajo veličanska bogastva, mora velik del delavske mladine ali za sramotno ceno prodajati svoje mlade sile in moči, da si prisluži košček črnega kruha, strahotno število mladih delavcev in delavk pa mora v stradanju in brezposelnosti preživljati najlepša leta svojega življenja.

Kapitalistični narodi, namesto da bi poskrbeli kruha svojim otrokom in napravili konec gospodarski krizi, se za ceno ljudske krvi oborožujejo. Kapitalistični interesi trustov in kartelov vladajo narode, za ljudstvo samo pa nimajo kruha in sredstev za življenje. Kruha in zaslužka je čedalje manj. Beda in brezposelnost je zavzela tako široke meje, da skoraj nikjer ne vidimo izhoda.

Prav nič ni čudnega, če se polasača širokih množic, posebno pa še mladine, obup nad našimi razmerami in redom in da ta mladina čisto v tem obupu pograbí sleherni bilko, od katere upa na kakršnokoli zboljšanje ali rešitev. Od tu prihajajo »nevarnosti«, o katerih toliko pišejo časopisi in govore ljudje, ki delajo za naradov blagor. Taka je komunistična ali kakršnakoli druga prevratniška nevarnost. Nikakor ne moremo trditi, da take nevarnosti ne obstajajo. Toda poiskati jim moramo pravi vir, ki je vprav v neznošni teži našega časa, v obubožanju, brezposelnosti, gospodarski krizi, slabih delovnih pogojih itd. Prav nič ne bo k obrambni pred temi nevarnostmi pomagalo pisarjenje časopisov, prav tako bodo ostali brez slehernega uspeha učene in modre besede narodnih očetov. Treba bo dejanj, treba bo dobiti ljudi, ki bodo pozabili na se, na svoje koristi ter se bodo popolnoma posvetili delu za rešitev človeštva pred popolnim propadom.

Nastopiti bodo morali mladi ljudje, ki se bodo z vso mladostno silo ter z junaško požrtvovalnostjo posvetili boju in delu za rešitev delovnega ljudstva. Takega dela in takih žrtev niso zmožni današnji ljudje. Mi mladi delavci ne moremo pričakovati rešitve od ljudi, ki so te težke razmere povzročili. Nismo mi delali svetovne vojne, tudi nismo bili krivi njenih težkih posledic kakor tudi ne gospodarske krize in brezposelnosti in vsega drugega, kar tare človeštvo in ga žene v obup in razdejavanje. Ne bomo mogli spremeniti duha, ki je že globoko ukoreninjen v družbi.

Čez današnjega človeka in vso družbo bomo morali neizprosno potegniti črto. Začeti bomo morali graditi novega človeka in novo družbo. Postaviti bomo morali nova načela, po katerih bo morala živeti družba, da človeštvo obvarujemo propada.

Današnja meščanska družba se v svoji sterilnosti tolaži z mislijo na mladino, ki naj njeno zavoženo življenje pomladi in zastarele ter človeštvu škodljive ideje nosi v bodoče rodove. »V mladini je bodočnost«, pišejo z velikimi črkami njihovi listi. Res je bodočnost mladine, toda ne meščansko usmerjene mladine, ki danes prenaša na svojih mladih ramah vso težo zavoženega gospodarskega in socialnega življenja. Ta mladina, ki mora prenašati težko liberalno-meščanskega reda, bo s tem redom obračunala in postavila novi red, ki bo zgrajen na docela drugačnih temeljih, na pravičnosti in ljubezni.

Krščanska delavska mladina ima v graditvi nove družbe še prav posebne naloge. Njej današnji gospodarski red ni samo krivičen in neznošen, ampak tudi nemoralen, brezverski in nekrščanski. Krščanska mladina se bo borila ne le za materialistične dobrine, ampak še prav posebno za duhovna načela. Zavedamo se, da rešitev človeštva ne zavisi le od gospodarske in socialne obnove, ampak v prvi vrsti od duhovne obnove. Prejdemo najprej samega sebe, potem bomo šele prerajali svet. Ne zahtevamo ljubezni do bližnjega od drugih, če se pa sami v tem pogledu obnašamo, kakor ne bi nikoli kaj slišali o Kristusu. Kako moremo zahtevati od drugih pravičnosti, dokler sami nismo do svojih bratov pravični!

Prejdemo sami sebe, svoje duše! To bo prvo, kar bomo morali storiti. Za prerojenje duš pa ne zadostujejo materialistični nauki in zgolj navezanost na materijo. Krščanska delavska mladina prav dobro ve, kam mora nasloniti svoje prizadevanje za ta boj. Za nas ne bo merodajne ne Marks ne Lenin, ne kdo drugi, ker se zavedamo, da tu ni trajne in temeljite rešitve človeške družbe. Ne bomo izganjali hudiča z Beleebubom. Kristusov

nauk je za nas program. Nič nas ne moti, če danes premnogoteri kristjani delajo nečast krščanskemu imenu. Ločiti znamo človeško sebičnost in slabost od pravega čistega nauka. Prepričani smo, da le praktično življenje po evangeliju more temeljito rešiti vsa težka vprašanja naših dni.

Krščanska delavska mladina se tudi v tem boju za praktično krščansko življenje ne bo ozirala na ljudi, ki jo bodo pri tem delu ovirali. Svoje vzornike bo poiskala v mučencih, ki so se bolj bali Boga kot ljudi in ki se niso pomišljali izpričati vere v Kristusa in njegov socialni nauk tudi s svojo krvjo.

Tu smo, borili se bomo z vsemi silami, da človeško občestvo uredimo po božji zamisli. Ne bomo se ustrašili ne Herodov ne Pilatov ne farizejev in ne saducejev, ampak bomo šli ne glede na žrtve naprej k svojem cilju. Tu smo, udarite po nas, bičajte nas, križajte nas! Čim bolj boste divjali proti nam, več nas bo, bližja bo rešitev!

To bomo izpovedali tudi na našem kongresu. Zahtevali bomo Boga v zasebno, v javno, v gospodarsko življenje. To bo naš program. To bo tudi naša in vsega človeštva rešitev. (Tf.)

KONGRES

KRŠČANSKO SOCIALISTIČNE DEL. MLADINE

V nedeljo 10. maja 1936 bo priredila Mladinska zveza JSZ v Ljubljani:

I. kongres krščansko socialistične delavske mladine

Spored:

Ob 9 skupna sv. maša v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Ob pol 11 zborovanje delavske mladine v dvorani Delavske zbornice.

Ob 15 predstava socialne drame »Boštjan iz predmestja« v dvorani Delavske zbornice.

Odbore krajevnih skupin Mladinske zveze kakor JSZ prosimo, da zadnjo okrožnico od 1. aprila čimprej obravnavajo na svojih sejah in vse potrebno pokrenejo, da se dana navodila v stavljenih rokih realizirajo.

Se mesec dni nas loči od kongresa, zato pihitite z delom.

Posebno pazljivo polagajte na to, da pošljete nekaj inseratov in gradivo za kongresno prilogo »Del. Pravice« in prijavnice. Te pošiljate čimprej in čim več.

Kongres mora biti lep in dostojna manifestacija našega krščansko-socialističnega gibanja.

*

Vsa podrobna navodila bodo sledila v okrožnicah. Zato prosimo, da o njenih vsebinah redno obveščate vse člane skupine, kakor tudi prijatelje našega gibanja.

Delavska kultura

Zalog. Naša skupina Mladinske zveze ima na velikonočno nedeljo, 12. t. m., svo prvo nastop. Uprizorimo socialno igro »Boštjan iz predmestja« v šestih slikah s predigro, pri »Cirilu« v Zalogu ob pol 8 zvečer. Pred igro zaigra naš tamburaški zbor nekaj lepih komadov. — Pridite vsi prijatelji naše misli in katoliške socialne igre, kakršne Slovenci do sedaj še nismo imeli. Zavedajmo se pa tudi, da z obiskom take programatične prireditve okrepimo našo skupnost, ki radi tujih vplivov in naše neaktivnosti včasih precej šepa.

Drobne vesti

Proračun za leto 1936/37 je Narodna skupščina sprejela s senatskimi izpremembami soglasno in je stopil 1. aprila v veljavo.

10 milijonov za pasivne kraje je odobrila vlada na zadnji seji. Dosedaj je bilo izdanih v ta namen 30 milijonov, kar se je porabilo za nabavo koruze. Od 2300 vagonov je prejela Dravska banovina 90 vagonov.

Študentje štrajkajo v Zagrebu že en mesec. Pred 14 dnevi so se jim pridružili še ljubljanski in sedaj še belgrajski. Zahtevajo odpravo solnine, znižanje taks itd. V Belgradu je bil v tepežu en študent ubit, eden pa težje ranjen.

V Zagrebu je po pogrebu političnega obsojenca radičevca par tisoč ljudi demonstriralo po mestu. V spopadih s policijo je bilo ranjenih od kamenja in streliv več desetih demonstrantov in 10 stražnikov. En demonstrant je podlegel ranam. Demonstranti so razbili tudi nekaj trgovin.

Notranji dolg naše države znaša po stanju od 1. aprila 5 milijard in 400 milijonov.

O 500 milijonih Din so se vršila pogajanja z Nemčijo več dni v Zagrebu. Nemci so obljubili plačilo v obliki — povečanega uvoza.

Atentatorja Arnautovića in 11 poslancev je izročila belgrajska policija po zaključeni preiskavi sodišču za zaščito države. Obtoženi so zločina po čl. 1 točki 7 zakona o zaščiti države.

Velik vojaški ukaz je izšel te dni. Imenovan je med drugim nov poveljnik kraljeve garde general Stanković, dosednji poveljnik general Raketić pa je imenovan na njegovo mesto za poveljnika drinske divizije. Za poveljnika vojne akademije je imenovan znani general Cukavac, dosednji poveljnik Tripković pa stavljen na razpoložanje.

Občinske volitve so bile v nedeljo 5. marca v dveh slovenskih občinah. V Ribnici: volilcev 1346; volilo jih je 1040; Konič (JRZ) 611, opozicija 429. — Gornja Radgona: volilcev 1282; volilo 840. Postavljena je bila samo lista JRZ.

Za čisto in zdravo demokracijo se je izjavil minister Cvetković na shodu v Sunji. Naš narod noče fašizma, marveč pravico svobodnega opredeljevanja in svobodo misli. Minister Letica je izvajal, da so tri temeljne dogme JRZ: svetla dinstija, državno edinstvo in narodno edinstvo.

200 rudarjev je nedavno odpustil rudnik Resava v Srbiji, ker so hoteli izvoliti svoje zaupnike in se organizirati. Od rudnika najeti stražarji so jih pretepali in metali iz stanovanj. Delegacija 25 rudarjev je prišla v Belgrad, da se pritoži pri rudarskem ministru.

Splošno vojaško obveznost je proglasila avstrijska vlada. To je prva vidna posledica novega sporazuma med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Stalni kader Avstrije bo štel 70.000 mož. Vlada opravičuje ta korak z nevarnostjo pred vpadom Nemčije. Resnica pa je, da rešim bolj rabi bajonete za svojo notranjo varnost.

7 milijard lir je dosedaj izdala Italija za vojno v vzhodni Afriki. Abesinske čete so bile na severni fronti zopet poražene. Italijani uporabljajo v bojih vsa možna sredstva moderne tehnike: letalstvo, strupene pline, zažigalne bombe itd. Italijanska letala so bombardirala tudi glavno abesinsko mesto Addis Abebo. Italijanske čete so prodrle sedaj že v pokrajine, kjer ogrožajo angleške interese.

Hitler noče prav nič popustiti glede Porenja. Ponuja samo sklenitev nenapadnega dogovora za 25 let, ne pristane pa na nobeno omejitev utrditve renke meje.

Agrarno reformo bo izvedla nova španska vlada. Prejšnja vlada je že začeto razdeljevanje veleposestev popolnoma ustavila in vrnila zemljo veleposestnikom.

Vse tovariše tečajnike, tako funkcionarje JSZ kakor krajevne zaupnike, prosimo, da nam ob priliki pošljejo naslove krajevnih zaupnikov za one kraje, v katerih jih še nimamo. Posebno one tovariše prosimo, da to store, ki so iz grafikona prepisali kraje, v katerih do danes še ni krajevnih zaupnikov. Prosimo!

Tovariši krajevni zaupniki — tudi vi poagitarajte med znanci in prijatelji, posebno mlajšimi, za kongres kršč. soc. del. mladine. Ako želite, vam pošljemo prijavnice in vsa potrebna podrobna navodila. Lahko pa tudi kar v skupnem seznamu sporočite število udeležencev, seveda z njihovimi točnimi naslovi.

DELAVCI IZSELJENCI

Rozman Joško:

Naše konvencije

Naša druga država, sicer razbita in raztepena križem sveta, so naši izseljenci. Prav zato pa, ker je razbita na vse strani in pomešana med najrazličnejše narode in države, tako kontinentalne, kakor prekomorske, je njeno vodstvo in delo za ta del našega naroda, izredno težko. Prav za prav do zadnjega časa ta naša izseljenska država vsaj na videz ni potrebovala opore od strani domovine, niti ni imela od nje velikih zahtev. Ravno nasprotno: oplajala in hranila je svojo staro zemljo — saj so bile pošiljave naših izseljencev do zadnjega časa precej znatne. Toda prišla je doba svetovne gospodarske stiske, katero so najbolj občutili naši izseljenci. Prvi, ki je izgubil delo in s tem kruh, je bil tujec — priseljenc. Države so druga za drugo zapirale vrata tujim delavcem. Kolikor pa so bili v njih že naseljeni, so jim vedno bolj omejevale in jim še omejujejo pravice in jih celo izganjajo. Smisel in naloga države je, da v mejah svoje države skrbi za one, ki so socialno šibkejši. Še dvakrat bolj važno in potrebno pa je, da skrbi za one, ki so radi pomanjkanja kruha odšli na tuje, posebno pa tedaj, ko so bile delovne prilike najboljše in je bilo treba skrbeti za to izseljensko državo, česar pa pri nas seveda ni bilo, razven društev, ki so jih ustanovili in vodili izseljenci sami — toliko bolj pa je ta skrb potrebna in na mestu sedaj, ko naš izseljenski živelj trpi, kot morda še nikoli.

Kakor imamo doma izredno dobro socialno politično zakonodajo, ki pa se radi odpora gospodarskih krogov zelo malo ali nič ne izvaja, za našo izseljensko državo sploh nimamo potrebne zakonodaje, ki naj bi ščitila njihove gospodarske in moralne interese.

Zato mora v tem pogledu država graditi svojo socialno politično zakonodajo tudi izven meja svoje države. Danes poznamo v tem pogledu mednarodne in meddržavne dogovore, na podlagi katerih se države med seboj zavezujejo, da priznajo priseljencem iste pravice, kot jih uživa domače delavstvo.

Kakor imamo kot majhen narod izredno veliko izseljencev, pa vendar skrb in briga zanje, tudi sedaj, ko so v stiskah in pomoči potrebni, ni zadovoljiva. Zdi se mi, da je tu premalo stika in sodelovanja naših konzularnih zastopnikov, ki so po tujih državah, z izseljenci samimi. Par konvencij, ki so bile v pogledu naših izseljencev sklenjene med nekaterimi državami, še niso noben dokaz resne brige, da ščitimo pravice našega življa v tujih državah. Ravno Francija, katero prištevamo k prijateljski državi, še do danes z njo sklenjeno konvencijo ni ratificirala in le ta dogovor prav nič ne upošteva in uvaža. Ravno te dni dnevno časopisje zopet ve poročati, da se izganjajo tuji delavci. Veliko jih je, ki so se iz Francije že vrnili ravno zaradi teh šikan in tako tudi najboljša konvencija in dogovor ostane le krpa popisanega papirja, ki seveda nima za tiste, katere bi prav za prav imela ščititi, nobene vrednosti. Dolžnost odločujočih faktorjev je, da prijateljstvo, ako v resnici obstaja, ne dela potem tistim, ki so pomoči najbolj potrebni, krivic in da vsaj to malo, kar daje in podpiše, spoštuje. Zdi se mi, da nad tem greše tudi naša konzularna zastopstva, ki ne skrbijo dovolj za izvajanje takih dogovorov in ne polagajo nobene pažnje na težave naših izseljencev in jih pač prepuščajo njihovi usodi. Ugled države zahteva, da na taka mesta pridejo ljudje, ki bodo izseljenstvo in njega pomen za državo in državne finance prav razumeli, ki bodo pa tudi s srcem čutili vso pezo in trpljenje naših izseljencev. (Kakor poročamo na drugem mestu, je naš poslanik v Parizu nekaj vendarle dosegel za naše izseljence v Franciji.)

Konvencija z Nemčijo, podpisana v Berlinu 15. dec. 1925 in ratificirana 30. sept. 1929 v Belgradu, je ena najboljših, kar smo jih do sedaj sklenili. Ta konvencija ureja reciprociteto v pogledu zavarovanja nameščencev zoper bolezni in nezgode, zoper zavarovanje za onemoglost in pokojninsko zavarovanje bratovskih skladnic, kakor tudi pokojninsko zavarovanje nameščencev. Dejansko pa pride do veljave in se izvaja samo

pokojninsko zavarovanje nameščencev in rudarjev, kakor tudi nezgodno zavarovanje, kajti splošnega starostnega zavarovanja pri nas še nimamo izvedenega in določbe, ki govore v tem pogledu nam v prilog, nam nič ne koristijo.

Pogodba o zaposlitvi sezonskih delavcev je tudi več ali manj postala iluzorna, ker je Nemčija do skrajnosti omejila uvoz oziroma zaposlitev sezonskih delavcev. Tu so prišli in v majhni meri še prihajajo v poštev prekmurski sezonski delavci. Našemu delavstvu, ki je zaposleno v Nemčiji, pa ta konvencija prinaša velikih koristi. Prav tako pa tudi rudarjem, ki se vračajo v domovino.

Konvencija z Avstrijo, podpisana na Dunaju 21. julija 1931 in ratificirana 16. dec. 1933 v Belgradu, prav tako ureja reciprociteto v pogledu zavarovanja delavcev in nameščencev zoper bolezni in nezgode, zoper zavarovanje za onemoglost, pokojninsko zavarovanje bratovskih sklad-

Praznik ustajenja Gospodovega

nam je sveto poročstvo, da bo tudi delavstvu po težkih dneh trpljenja in preizkušnje prišlo vstajenje.

V tej veri in upanju želi blagoslovljeno Veliko noč vsem članom, članicam, zaupnikom, naročnikom, sotrudnikom, inserentom in prijateljem našega gibanja

Jugoslovanska strokovna zveza

Uredništvo in uprava »Delavske Pravice«
Mladinska zveza JSZ

nic, kakor tudi pokojninsko zavarovanje nameščencev. Tudi tu se izvaja reciprociteta v pogledu zavarovanja zoper bolezni in nezgode, pokojninsko zavarovanje rudarjev in nameščencev. Zavarovanje zoper onemoglost pa se prav tako, kakor v Nemčiji, ne izvaja, ker to zavarovanje pri nas še ni izvedeno. Toda tudi pri izvajanju te pogodbe se stavlja velike ovire in tako še danes, po preteku dveh let, rudarski upokojenci niso prišli do svojih pravic.

Konvencija s Francijo, podpisana v Belgradu 17. novembra 1933 in v Parizu 29. julija 1933, a sprejeta od Narodne skupščine 26. julija 1933 in še ne ratificirana, se pa sploh ne izvaja. Ravno v Franciji pa je naše delavstvo najbolj potrebno zaščiteno. Člen 10. te pogodbe dobesedno pravi, da uživajo naši delavci isto zaščito in vse pravice z domačim delavstvom, vendar je to bolj ali manj ostalo na papirju, kajti z našimi delavci se prav tako postopa kakor z delavci drugih držav, s katerimi Francija ne stoji v tako prijateljskih odnosih in nima z njimi tozadevnih pogodb. Ni dovolj, da se samo slovesno podpisujejo slične konvencije in se potem govori, da smo napredna in socialna država in kolikor močnejše močno skrbimo za naše izseljence, marveč je v prvi vrsti skrbeti, da se taki dogovori tudi spoštujejo in izvajajo. Poudaril sem že, da je to ena glavnih in najbolj važnih nalog naših konzularnih zastopstev, kakor tudi pristojnih ministrstev in kraljevske vlade. Le tedaj bo mogla država od svojih izseljencev zahtevati, da jo spoštujejo in ljubijo, ako bo zanje v resnici skrbela in jih ščitila. V nasprotnem primeru pa si ustvarja sovražnike, ki rujejo proti ugledu države.

Konvencija z Argentino, sklenjena že 8. oktobra 1929 in ratificirana šele 14. februarja 1934, ureja predvsem pravice naših izseljencev do odškodnine ob priliki nezgod in to tudi tedaj, ako

žive izven držav pogodnic. Za naše izseljence v Argentini bo ta konvencija velike vrednosti.

Vsem konvencijam pa manjka klavzula, da se našemu delavstvu prizna pravica do zaposlitve. Premalo je namreč, da se našemu delavstvu prizna enakopravnost v pogledu socialnega zavarovanja, marveč ga je treba zaščititi tudi v tem primeru, ako dobi delo, da se potem od strani države ne preganja. Ravno v Franciji se v zadnjem času dogajajo primeri, ki nazorno dokazujejo, da so konvencije v tem pogledu pomanjkljive.

Nujno potrebne bi bile konvencije tudi z Belgijo in Nizozemsko, kakor tudi v vseh drugih državah, kjer bivajo naši izseljenci.

Za to našo izseljensko državo bo v bodočnosti treba več skrbi in brige, da bo v resnici ostala naša in ne ginila v morju gorja, krivic in pozabe. Razmeram in času primerno bomo morali graditi izseljensko-socialno zakonodajo, da bo naš izseljenec ob vsaki priliki imel občutek, da ima za seboj vso domovino, ki ga ščiti in varuje. Naj bi lanski kongres bil mejnik v tem pogledu, da bodo naši državni organi res vršili svojo nalogo, v dobro delavcem, ki so predvsem v tujini potrebni pomoči, da bo tako rastele naše mlade države, tako pri tujih narodih, še bolj pa pri naših bratih izseljencih, ki so odšli na tuje za kruhom.

Velik korak k izboljšanju položaja izseljenskega vprašanja vseh držav bi bil v tem, da bi vsaka konvencija, ki jo ratificirajo posamezne države pri mednarodnem uradu dela v Ženevi v pogledu socialnega zavarovanja, veljala avtomatično za vse države, ki so članice MUD. S tem bi se delo na tem problemu zelo poenostavilo in bi dobile konvencije posameznih držav mednarodni pomen in značaj, kar bi bilo za izseljenstvo ogromnega pomena.

Interes naše države mora iti za tem, da kar bolj izpopolni to izseljensko zakonodajo in kolikor močnejše zaščiti naše izseljence. Treba pa je, da tudi naši izseljenci v tem pogledu sodelujejo, posebno s strokovnimi organizacijami v domovini, ki se vedno bore in delajo na tem, da se socialna politična zakonodaja izpopolnjuje in tudi izvaja. Za našo izseljensko državo pa je to posebno važno. To bodo pa izseljenci dosegli na ta način, ako bodo močno oslonjeni na strokovne organizacije v domovini, kajti kdo bolj razume težnje delavca izseljenca kot tovariš delavec, ki je ostal v domovini, posebno oni, ki so organizirani, kateri se bore, da uveljavijo v družbi socialno pravičnost in poštenost.

Naj bi lanski kongres v pogledu izseljenske socialne zakonodaje rodil kar več pozitivnih uspehov, predvsem pa, da bi se vsa naša slovenska javnost z vlado vred začela za ta važen problem tako zanimati, kakor to vprašanje zasluži.

Članek je bil podan kot referat na I. slovenskem izseljenskem kongresu v Ljubljani 1. junija 1935. V velikonočni številki ga je priobčil »Izseljenski vestnik Rafael«. Radi aktualnosti tega vprašanja ga v celoti priobčujemo.

Izseljenski fond

Leta 1921 se je ustanovil izseljenski fond, v katerega izseljenci plačujejo prav znatne pristojbine, tako zvane glavarino. Za prekomorske države znaša ta pristojbina Din 300, za evropske države pa Din 100. Poleg tega se stekajo v fond še razne kazni, ki izvirajo iz prestopkov izseljenskega zakona.

Tekom let se je v tem fondu nabralo nad 35 milj. Din. Tega izseljenskega sklada pa baje skoraj več ni. Porabil se je za vse močnejše subvencije, samo za to ne, za kar je namenjen.

Samo z besedami se izseljensko vprašanje ne bo rešilo, treba je tudi dejanj. Vrniti izseljencem vsaj to, kar so sami zbrali, je najmanj, kar se more od tistih, ki to upravljajo zahtevati.

Vesti iz izseljenskega sveta

Francosko ministrstvo za delo je izdalo te dni nalog, da imajo pravico ostati tuji državljani pri delu, če bivajo 10 let stalno v Franciji. Če bi se

odredba začela izvajati tudi za naše izseljence, bi morali skoro vsi zapustiti Francijo. Vendar za naše izseljence ta odredba ne velja. Naši izseljenci smejo ostati v Franciji in sicer oni, ki bivajo vsaj že 5 let. Vsi drugi pa bodo najbrže morali dati Franciji slovo. To prednost imajo naši izseljenci po zaslugi poslanika g. dr. Božidarja Purica, kateremu vsa čast.

Koliko denarja so nam poslali naši izseljenci?
Po najnovejših podatkih poštne hranilnice za leto 1935 je prišlo v domovino od 1. 1930—1935 4799 izseljenskih vlog v znesku 158.043.917,97 Din. To so krvavi žulji izseljencev; mnogi so stradali in varčevali do skrajnosti! Mnogo si je domovina opomogla s tem denarjem in vendar je kljub temu pri nas tako malo razumevanja za prošnje in želje naših izseljencev. Čas je že in sicer skrajni, da se streznimo in priskočimo našim bratom in sestram v tujini na pomoč, da nam na utonejo v tujem morju. Najbolj uspešno jim moremo pomagati s tem, če podpiramo delo Rafaelove družbe v Ljubljani, ki se nesebično žrtvuje z ogromnim delom za naše izseljence. Pristopajmo k družbi in naročimo se na njeno glasilo: Izseljenski vestnik Rafael. V vsaki slovenski družini v domovini in tujini bi ga morali imeti naročenega in ga tudi čitati!

Izseljenci, ki so se vrnili iz Francije, se večkrat ne vedo kam obrniti po informacije v tej ali oni zadevi. Tu priobčujemo nekaj naslovov, na katere se lahko z zaupanjem obračajo:

Kraljevsko poslanstvo: Légation Royale de Yougoslavie, rue Léonce Reynaud No. 7, Paris XVIe, telefon: Kléber 94-10, 94-11, 91-08.

Izseljensko odposlanstvo: Office d'Emigration Yougoslave, rue Goethe No. 3, Paris XVe, telefon Kle. 77-89.

Izseljenski komisariat, Zagreb, Palmotičeva ulica 59.

Rafaelova družba, Ljubljana, Tyrševa c. 52.

Amerika bo čistila. Iz Zedinjenih držav Severne Amerike bodo na podlagi najnovejšega zakonskega načrta izgnali vse tujce, ki so bili kaznovani zaradi kakšnega zločina. Tujcev, ki jih bo ta zakon zadel, cenijo nad 200.000. Načrt je že sprejet.

Izseljevanje v letu 1935. Iz naše države se je izselilo v letu 1935 okoli 12.000 oseb, od teh se je izselilo v evropske države 8500, in sicer večinoma v Francijo, 3500 pa v čezmorske kraje. Iz tujine se je vrnilo okoli 5700 izseljencev, in se je torej 6000 ljudi več izselilo ko vrnilo. Velik del naših ljudi gre v Francijo na kmete in lani se je številno kmetijskih delavcev, ki so se izselili v Francijo, povečalo za 500.

Socialno ministrstvo poroča, da se je stanje naših izseljencev v Avstraliji, Novi Zelandiji, Argentini in Kanadi zboljšalo. Ministrstvo je tega mnenja, ker se vedno manj izseljencev vrača iz teh držav. Ta kriterij pa po našem mnenju ni dovolj zanesljiv, ker je prav verjetno, da se velik

del naših izseljencev zaradi previsokih potnih stroškov sploh ne more vrniti. Kolikor smo mi informirani, se je v resnici zboljšalo stanje naših izseljencev edino v Kanadi.

Pri gradnji železnic v Perziji ali Iranu, kakor se ta država sedaj oficijelno imenuje, je danes zaposlenih okoli 1000 naših delavcev, ki so zelo dobro plačani. Nujno je, da se imenuje za Teheran naš konzularni zastopnik, ki bi ščitil interese naših delavcev. Pa tudi še mnogo novih naših delavcev bi moglo najti delo v Iranu.

Učimo se. Za Nemce v Banatu in Vojvodini je Nemčija poslala 15 učiteljev. Te dni so prišli v

Novi Sad, kjer so jih sprejeli zastopniki nemškega Kulturbunda. Porazdeljeni bodo na posamezne kraje, v katerih žive Nemci. Predavali in navduševali jih bodo za Hitlerjevo Nemčijo.

Ali bi se ne mogli iz tega tudi mi kaj učiti? Koliko je naše krvi po svetu, ki bi ne bila potrebna propagandnih predavanj, marveč tople in drage domače besede, da ne bi tonila v tujem morju.

Kakor pa poroča »Izseljenski vestnik Rafael«, edini slovenski učitelj v Franciji, g. Junkovič, še do danes ni nastavljen.

Kranjsko delavstvo zboruje

Na praznik sv. Jožefa se je zbralo delavstvo iz Kranja ter vse bližnje in daljne okolice v dvorani Ljudskega doma na zborovanje, ki ga je v proslavo delavskega praznika sklicala JSZ. Na zborovanju v nabit polni dvorani je govoril tov. Peter Lombardo iz Ljubljane, ki je v izčrpnem in prepričevalnem govoru prikazal važnost strokovne organizacije za gospodarsko in socialno zboljšanje delavskega položaja. Tov. Ivan Pestotnik je z navdušeno besedo očrtal program krščanskega socializma in razbičal delavske izdajavce. Tovarišica Francka Bergant iz Podgorja pri Kamniku je v lepem govoru očrtala vprašanje naše delavske žene in dekleta.

Zborovanje je dokazalo, da se je kranjsko delavstvo začelo otresati škodljivih nedelavskih vplivov in da bo odslej svojo borbo naslanjalo na svojo strokovno organizacijo. Dejstvo, da je v

Kranju že skoraj 1000 v JSZ organiziranih članov, nam daje zagotovilo, da se za kranjski proletariat bližajo boljši časi.

Po zborovanju se je vršila širša seja odbora JSZ in farnih pododborov. Dokazala je veliko sposobnost in navdušenje kranjskih strokovničarjev. Predvsem so poudarjali načelo: Svoji k svojim! Delavci bomo podpirali in kupovali le pri tistih, ki kažejo razumevanje za nas in nas podpirajo kakorkoli, n. pr. da inserirajo v »Delavski Pravici«. Teža načela se bomo odslej natančno držali vsi zavedni delavci.

Kranj. V nedeljo, 19. aprila, ob 9 dopoldne se bo v pisarni JSZ v Kranju (Delavski dom) vršila širša seja skupine Kranj in vseh okoliških pododborov. Na sejo so vabljeni tudi krajevni zaupniki. Dnevni red bo zelo važen, zato naj nihče ne izostane.

† Janez Pirc

V torek, 31. marca, je po kratki in mučni bolezni nenadoma umrl naš zvesti član in bivši odbornik tov. Janez Pirc, star šele 35 let.

Pogreb 2. aprila je pokazal pravi izraz tovarištva. Udeležilo se ga je poleg vsega članstva in zastopnikov podjetja v veličastnem številu, z družtveno zastavo in godbo na čelu občinstvo vseh slojev. Škofje-

loški pevski zbor mu je zapel ganljive žalostinke, poslovljni govor sta pa imela Tone Fajfar v imenu organizacije JSZ in g. Lovro Planina v imenu Prosvetnega društva in v imenu godbe »Ljubnik«, kjer

je pokojni povsod aktivno sodeloval. Vsem so se lesketale solze v očeh.

Naj bo izrečena najlepša hvala vsem, ki ste z udeležbo pri pogrebu, z vencji in prispevki, s petjem, godbo in govori, posebno pa tistim, ki so z molitvijo napravili pokojnemu tako lepo zadnjo pot. Prizadeti njegovi družinici in vrlim bratom ter vsej rodbini najiskrenejšje sožalje, Tebi pa, nepozabni Janez: Z Bogom!

Príporeča se vam

Martin Mahkota

Ljubljana

Gospodarska cesta št. 10

Viktorijan Demšar:

Velikonočno podkupovanje

(V preudarek.)

Človeške akcije navadno slone na podkupovanju. Najbolj pa se to pokaže že ob prekucijah, ko se človeške misli tepo, ko se človeške strasti sproste in le nekateri hočejo ali en sam hoče imeti zase osebne koristi, — se dele službe, častni naslovi, ljudski denar se razsijple; ničesar ni škoda, le da svoj cilj doseže.

Kratko povem: Zgodovina do današnjih dni o tem preveč govori!

Sv. pismo pa, ko nam poroča o velikonočni resnici, o vstajenju Kristusovem, ki je temelj in jamstvo krščanstva, tako kratko in kremenito zapíše vso zlobo človeško, ki hoče tajiti — božjo resnico!

Uradno judovstvo, ki so ga predstavljali denarni mogočnjaki iz stranke farizejev in saducejev in so isti tvorili tudi judovski sinedrij, je triumfiralo na veliki petek... »Kristusa-zapeljivca ni več« so se hinavsko v brk smejali.

Še bomo lahko vladali — po svojej! Še varali ljudstvo — po svojej! Še nalagali dajatve — po svojej!

Toda ena skrb je težila njihove duše: Kaj pa, če bi se le zgodilo, da taisti Kristus vstane in oživi, kot je napovedal.

In hite in dobijo stražo in grob zapečatijo... Pa pečati odpadejo. Uradna straža trepeta in je kot mrtva: Kristus je vstal in živi!

Straža dospe v mesto in ves dogodek naznani velikim duhovnikom: Le kaj naj bosta Ana in Kaja kot predstavnika vsega judovstva vseh časov! In ti imajo zborovanje: »Ti so se s starešinami zbrali,« poroča apostol Matej, »se posvetovali in nato dali vojakom mnogo denarja z naročilom: Recite, njegovi učenci so prišli ponoči in ukradli so ga, ko smo mi spali... Ti so vzeli denar in so storili, kakor so bili naučeni.« (Mat 28, 12—15.)

Resnica Kristusovega vstajenja je tu in se ne da tajiti in ne zbrisati, kot se zbršiš spomin brezpomembnega človeka.

Kristusov nauk je osvajal svet, ga še osvaja in si ga bo osvajal ker je — božji in vendar nam tako človeško blizu.

Ko pa se v svetu preraja delovno ljudstvo in se zaveda radi Kristusovega poveljanja da tudi ono, da vsak ud tega delavskega občestva, vsak delavec, vsaka delavka in delavski mladostnik ima pravico do svojih človeških duševnih in telesnih dobrin in da bi potom pravičnosti in socialne ljubezni prevračal mogočne, tedaj se dobe vredni nasledniki judovski; moderni židje, očetje kapitalizma in v strahu za svojo oblastnost in izzemanje gredo in se posvetujejo in ne štedijo z denarjem. Gredo med verne svoje sinove, ki imajo strah in vdaost samo pred bajonetom in so polni hlapčevstva pred denarjem, in jih podkupujejo in to mnoge tudi iz delavskega ljudstva.

In dobro jih poučujejo, kako naj lažejo in obrekujejo Kristusa samega, ki je skrivnostno utelešen v svoji Cerkvi, in kako naj napadajo predstavnike Cerkve, da so sovražniki delavcev, da so varalce in še več — Bogu samemu boj napovedujejo in ga vodijo!...

Ti podkupljenci, katere predstavljajo materialistično orijentirani najemniški rimski vojaki, pa vzamejo denar in gredo in store kakor so bili naučeni!

Kapitalisti pa manejo roke in pozornost od sebe odvrtaajo in na razvalinah zapeljane množice si znova kujejo svoj kapital! Ali to ni strašna tragika človeške družbe, ki noče za Kristusa?

Kako vendar to, krščanski delavci in delavke, da se prav nič nočemo naučiti iz zgodovine in prav nič spoznati resnice iz sv. pisma, ki ima rešena vsa težka življenjska vprašanja.

Ali ni naravnost blazno boriti se proti resnici Vstalega Kristusa? in proti Bogu samemu? Če bi Kristusa-Boga ne bilo, čemu se boriti proti sencji? **Le norci morejo tako delati!**

Ker pa je resnica, da je Kristus vstal in Bog je: Ali vam ne bo dalo to poguma in moči biti na težki, pa pravi poti in boriti se proti krivici, ki je vsepovsod! Proti krivici pa se borimo z Bogom!

Prepričani bodimo: Potisnjeni in osramočeni bodo tudi moderni židje in njihov duh bo omajan in iztrebljen, samo eno je pa potrebno: **Sami moramo to hoteti!**

Krivica se podkupa, Resnica pa sama — po ljudeh zmaguje!

N A M E Š Č E N E C

Neodpovedljivo nameščenje

Gornji naslov se bo zdel komu na prvi hip nerazumljiv, kajti podobnega nismo vajeni slišati. Posebno v današnjih časih krize in brezposelnosti, ko je dnevno vrženo na cesto brez števila mladih ljudi — nameščenec, ki bi radi s delom služili vsakdanji kruh. Vsi vemo, da imamo nameščenici po zakonu zajamčen odpovedni rok, ki je toliko daljši, čim daljša je službena doba, a tudi ta odpovedni rok znaša največ 6 mesecev. Da bi pa kje obstojal zakon, ki bi jamčil nameščencem stalno, neodpovedljivo nameščenje, se nam zdi skoraj utopija, in menda v resnici v nobeni državi, pa naj si bo še tako napredna v socialni zakonodaji, podobnega zakona ne poznajo. Vendar misel sama ni napačna in vidimo, da naša internacionala, kjer se je ta misel porodila, stalno išče pota in načine, kako zasigurati in izboljšati položaj nameščencem.

Marsikje imamo nameščenice, ki službujejo v enem in istem podjetju vso svojo življenjsko dobo. Takoj po dokončanem študiju so stopili v službo podjetja in mu posvetili vse svoje moči. V mladosti so prednjačili s svojim marljivim in vztrajnim delom, v poznejši dobi, ko so postali že izčrpani, pa so koristili podjetju s svojimi bogatimi izkušnjami, katere so si tekom službene dobe nabrali. Vzemimo na primer, da preide podjetje v druge roke, ali pa prevzame vodstvo mlajši gospodar. Prvi način, s katerim se novi voditelji podjetja skušajo uveljaviti, je, da vržejo na cesto starejše nameščenice. Predstavljajmo si sedaj, kako je takim ljudem pri duši. Zvesto so služili 20 ali 30 let v enem in istem podjetju, rastle z njim, veselili se njegovega napredka, sami doprinašali k njegovemu napredku itd. Sedaj pa — na cesti. Ali se jim ne godi kot hlapcu Jerneju, ki je ravno tako moral zapustiti zemljo, kateri je posvetil znoj in trud vsega svojega življenja?

Razmotrivajoč ta dejstva se nam zdi popolnoma umestno, da bi nameščenici uveljavili svojo zahtevo po nameščenju, ki bi postalo po preteku gotovega števila let v enem in istem podjetju neodpovedljivo. Kot najprimernejša doba za uveljavljanje neodpovedljivosti se nam n. pr. zdi službena doba 25 let v enem in istem podjetju. Kdor služi tako dolgo dobo v enem podjetju, ta gotovo odgovarja vsem zahtevam službodajalca in odgovarjal bo tudi še nadalje, t. j. do tedaj, da si pridobi pravico do pokojnine pri Pokojninskem zavodu. Ali ni krivično, da bi moral nameščenec, ki zvesto služi dobo 25 let enemu in istemu gospodarju, po preteku te dobe, tekom katere si je tako rekoč pridobil nekako pravico na podjetju, iskati drugačnega nameščenja? Radi tega je popolnoma umestna zahteva, da bi postala pravica do neodpovedljivega nameščenja po preteku dobe 25 let zakonito zavarovana. Mogoče bo marsikdo zmajeval z glavno, ker se mu bo zdela naša zahteva nemožna in drzna. Vendar si vzemimo za zgled državo, ki je neodpovedljivost že v praksi izpeljala. Vsem je namreč dobro znano, da državni nameščenici po preteku desetletnega službovanja zadobe stalnost in jim je nemožna odpovedati službo. Razumljivo je seveda, da bi nameščencu neodpovedljivost bila takoj ukinjena, če bi se pregrešil proti poštenosti, proti zakonu, ali če bi deloval proti koristim podjetja. Za podobne prestopke ima seveda tudi država svoje predpise in odpušča nameščenice brez pravice do pokojnine.

Naš problem bi bil tedaj brez nadaljnega izpeljiv. Težava bi obstajala le v tem, da bi službodajalci skušali preprečiti pravico do neodpovedljivega nameščenja s tem, da bi odpovedali nameščenje pred pričetkom uveljavljanja te pravice. Mislimo pa, da dober in pošten službodajalec tega ne bo napravil, ker v dolgoletnem uslužbencu ne vidi samo mrtvega stroja, temveč tudi tovariša in pomočnika pri delu za napredek svojega podjetja. Zaradi tega v našem članku iznesena vprašanja ni smatrati za utopijo, temveč za potrebo, katero bo treba prej ali slej rešiti zakonskim putem.

Mednarodna zveza društev krščanskih nameščencev

V nameščenski prilogi Del. Pravice od 6. februarja t. l. smo poročali, da je »Mednarodna zveza društev krščanskih nameščencev« v Parizu sprejela v svoje članstvo našo »Strokovno zvezo privatnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije«.

Da bo našemu članstvu jasno, kakšnega pomena je to za nas, omenjamo, da so v internacionali včlanjene vse zveze krščanskih nameščencev, in sicer iz vsake države ena. Internacionala ima namen pretresati vsa vprašanja, ki se tičejo položaja krščanskih nameščencev, ter želje teh tudi zastopa pri Mednarodnem uradu dela. Svoj sedež ima v Parizu, dočim je poslovno tajništvo v Strassbourgu. Da sliši in izve mnenje svojih članic, se poslužuje kongresov. Zadnji kongres se je vršil v Parizu, dočim se bo vršil letos v Karlovih varih. Na kongresih obravnavajo poleg organizacijskih zadev tudi druga aktualna vprašanja, kot brezposelnost nameščencev, pripustitev inozemskih nameščencev k delu, strokovna izobrazba itd., o čemer smo mi svoječasno že poročali. Na letošnjem kongresu bo zanimivo predavanje podpredsednika H. Boersma, in sicer »Usoda mlajših nameščencev«. K predavanju bo tudi naša organizacija zavzela svoje stališče.

KAKO PRIDOBIS PRAVICO DO BOLNIŠKE PODPORE?

katero izplačuje naše društvo? Zelo enostavno! Kot naš član se vpišeš v bolniški podporni fond ter plačuješ mesečno malenkostno vsoto. Že 5 dinarjev ti daje pravico do bolniške ali brezposelne podpore. Seveda če plačaš več, več boš dobil. Kako je bilo marsikakemu našemu nameščencu pomagano s temi podporami, bi lahko pripovedoval zapisnik izplačanih podpor. Vsi člani uvidevajo važnost našega podpornega fonda in so povečini vsi njegovi člani. Kdor pa še ni, naj se čimprej prijavi.

PODPORA ZA BREZPOSELNE NAMEŠČENCE

Vsak nameščenec, ki ni po lastni krivdi brezposeln, ima pravico pri Borzi dela do brezposelne podpore. Predpogoj, da to podpora prejme, pa je, da je bil po novi uredbi, ki stopi v veljavo s 1. julijem t. l. v poslednjem letu najmanj 8 mesecev, v zadnjih dveh letih pa najmanj 12 mesecev zavarovan pri bol. blagajni. Podpora se deli v tri vrste, in sicer v redno, izredno in trenutno brezposelno podpora. Redna podpora se prične izplačevati osmi dan po prijavi brezposelnosti in traja 16 tednov. Po izčrpanju redne podpore dobi lahko nameščenec še izredno podpora, ki traja 11 tednov, ter trenutno podpora, ki traja 5 tednov. Tedaj lahko prejema skupno 28 tednov podporo od

Borze dela. Koliko pa ta podpora znaša? Po večini so nameščenici zavarovani v XII. mezd-nem razredu s tedenskimi prejemki nad 288 din. Za ta razred znaša brezposelna podpora tedensko: za samca ali oženjenega brez otrok 80 din; za oženjenega z enim otrokom 110 din; za oženjenega z dvema otrokoma 150 din in za oženjenega s tremi otroki 150 din. Kakor vidimo, podpora ni posebno velika, pa obstoja kljub temu vprašanje, če jo bodo Borze dela zmogle.

PADEC TRGOVSKIH OBRATOV

Kakor poročajo dnevnik, se je v zadnjem času število trgovskih obratov zopet znižalo za 1800. S tem v zvezi bi bilo zanimivo vedeti tudi za število odpuščenih nameščencev. Zelo umestna bi bila naredba, da se mora vsaka nastavitev in odpust pri kakem državnem uradu registrirati, ker naše socialne institucije ne nudijo dovolj točne slike. Imeli bi tedaj vedno točno stanje števila reduciranih nameščencev.

STANOVANJA IN HIŠICE ZA NAMEŠČENCE

Kakor smo čuli, namerava Pokojninski zavod v tekočem letu zidati stanovanja za nameščenice. Ne more se pa odločiti, ali naj zida posamezne hišice ali stanovanjske kasarne. Po našem mnenju je že sama namera PZ zelo dobra in bi jo PZ moral že pred leti izpeljati. Glede načina, kako naj ta stanovanja za nameščenice zida, pa bi bil naš predlog ta, da naj zida stanovanjsko hišo v mestu, kakor tudi stanovanjske hišice v okolici. Imamo nameščenice, ki bi radi bivali v mestu, na drugi strani pa imamo zopet nameščenice, ki hočejo imeti popolnoma svojo hišico. Da bo obojim ustreženo, naj PZ oboje zida. Pri zidavi naj se gleda predvsem na to, da bodo ti objekti čim cenejši.

50 DINARJEV MESEČNO

plačuješ Trgovskemu bolniškemu podpornemu društvu in se ti ta strošek v slučaju bolezni bogato poplača. V bolnici, kamor bi v slučaju kake nevarne bolezni moral iti, leže danes po tleh ali po dva na eni postelji. Z gornjim prispevkom pa si pridobiš pravico, da se lahko zdraviš v moderno opremljenem šljajmerjevem domu. Poleg tega se ti podaljša bolezenska doba preko časa, kakor ga sicer odreja pravilnik o delavskem zavarovanju. Ako je potrebno zdravljenje v inozemstvu, greš tudi tja na stroške društva. Društvo je pod upravo slovenskih nameščencev ter zasluži popolno zaupanje. Zaradi tega naj zlasti oni, ki imajo družine, skrbje, da se čim prej včlanijo, ker slej ali prej bo nastopila potreba, da boš iskal pri društvu pomoči.

V I N I Č A R J I

Iz centrale. Umril je Šešerko Jurij, oče našega člana iz mariborske skupine, ki pa ni živel s svojim sinom Šešerkom Jožefom skupaj v eni družini, plačeval pa je prispevke za posmrtninski sklad tudi za svojega očeta. Ker to ni bila ena družina, se v smislu poslovnika posmrtninskega sklada Jurij Šešerko ne more smatrati za pravno veljavnega člana in zaradi tega se tudi ni mogla izplačati posmrtnina, ampak so se vrnili le vplačani prispevki kolikor so bili vplačani. Drugi še važnejši razlog pa je bil v tem, ker je dolgoval Šešerko Jožef tri prispevke in jih vplačal šele tri dni po očetovi smrti. V smislu tozadevnega poslovnika pa je to nedopustno. Poslovník določa v 7. odstavku naslednje: »Kdor dolguje zadnji slučaj prispevka za Ps. ob dnevu smrtnega slučaja katerega svojih družinskih članov, more dobiti samo polovico posmrtnine, kdor pa dolguje dva slučaja ali več, pa ne dobi nič.« Toliko v opozorilo in vednost vsem članom našega posmrtninskega sklada Strokovne zveze viničarjev.

Blagajnik.

Maribor. Na velikonočni ponedeljek ob pol 9 se vrši zborovanje viničarjev za mariborsko okoličico, združeno z rednim občnim zborom mariborske viničarske skupine. Vsi viničarji na ta zbor, na katerem se bo razpravljalo o vseh zadevah, tičočih se viničarskega delavstva.

Limbuš. Redni letni občni zbor se vrši nepreklicno v nedeljo, dne 19. aprila ob 2 popoldne v gostilni Kučera. Vsi viničarji iz limbuške okoličice pridite na ta občni zbor!

Vesele velikonočne praznike želi vsem prijateljem in odjemalcem
Ivan KOŠIR, trgovina Senožetnik. Črna.

IVAN OSOLNIK, gostilničar v Črni pri Kamniku želi vsem prijateljem vesele velikonočne praznike in se priporoča za obilen obisk.

I. DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V MARIBORU

VABILO

na deveti redni letni občni zbor I. delavske hranilnice in posojilnice, r. z. z. o. z. v Mariboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. aprila 1936 ob 9 v lokalu Jugoslovanske strokovne zveze, Sodna ulica 9/I, z naslednjim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1935.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen ob navzočnosti vsaj ene desetine zadrušnikov. V primeru premalega števila udeležencev se vrši na istem kraju in z istim dnevnim redom pol ure kesneje nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu zadrušnikov. Zadrusniki, udeležite se gotovo občnega zbora!

Oblačilno delavstvo

Iz Škofje Loke. Precej časa že nismo čitali v naši Delavski Pravici nobenega dopisa iz vrst organiziranega delavstva v tovarni »Sešir«. Mislil bi kdo, da tudi organizacija spi zimsko spanje. Vendar pa temu ni tako. Vse delo organizacije je bilo usmerjeno za vzgojo tovarišev in tovarišic, in to s strokovnim tečajem. Imeli smo 15 predavanj. Prišel se je tudi tečaj za nemščino, in sicer v pisarni skupinskega in zaupniškega odbora. Tečaj poseča stalno 15 tovarišev in tovarišic, uči pa gospodična Zlatka Albertova. Zaupniški odbor pa je imel od zaključka stavke (10. novembra 1935) nešteto intervencij lažjega kalibra. Pravo strokovno delo skupinskega in zaupniškega odbora se bo pa pričelo sedaj, kajti treba bo načeti vprašanje sklenitve nove kolektivne pogodbe ali temeljito prenoviti staro. Poudariti moramo seveda ob tej priliki, da so se življenjske potrebščine podražile za 10 odstotkov, kar znači, da že itak nizke plače nikakor ne odgovarjajo teži in važnosti dela, kajti delo v tovarni je preciznega značaja. Glede revizije kolektivne pogodbe se je ob priliki raznih intervencij izjavilo tudi ravnateljstvo tovarne »Sešir«, da pri posameznih točkah ni bilo popolne jasnosti. Delavstvo samo pa je tudi mnenja, da je treba upoštevati vse spremembe, ki so nastale v času borbe za kolektivno pogodbo. Delavstvo zaupa Jugoslovanski strokovni zvezi, zaupa tudi svojim požrtvovalnim zaupnikom in upa, da se bo vse, kar teži danes delavca, zaposlenega v tovarni, z dobro voljo od strani vodstva podjetja uredilo za obojestransko korist. Delavstvo se dobro zaveda, da je bilo podjetje do pred časa v gospodarskih vprašanjih precej v težkem položaju, prizna tudi, da je pod vodstvom ravnatelja g. A. Kmetiča nastopilo pot, ki je za podjetje vsekakor zelo ugodna, vendar pa si tudi delavstvo šteje v svojo zaslug, da je kvalitativno in kvantitativno po svoji njemu prirojeni požrtvovalnosti mnogo pripomoglo do rešitve in uspeha tovarne.

J. P.
Povračujemo dobro z dobrim! Tovarišice in tovarišice opozarjamo, da kupujejo pri tvrdkah, ki so inserirale v novoletni številki »Delavske Pravice«. Držati se moramo gesla: Kdor je pripravljen kaj žrtvovati za delavstvo, ta je njegov pravi prijatelj. Torej držimo se naših prijateljev!

Vsemu delavstvu!

Priporočamo knjižnico Kat. prosv. društva, katere knjižničar je tov. Polenc Leopold. V zalogi ima zlasti vse knjige Krekove knjižnice. Kdor se pa hoče sam naročiti na iste, naj se oglasi pri Polencu v uradnih urah, ki jih ima organizacija ob nedeljah od 9 do 11 dopoldne v Karlovski ulici 21.

Papirničarji

Vevče. Dne 22. marca 1936 se je vršil redni letni občni zbor strokovne skupine papirničarjev. Udeležba članstva je bila še zadosti dobra. Vendar jih je še precej izostalo. Po posameznih poročilih funkcionarjev je bilo razvidno, da se je naša skupina v preteklem letu na članstvu precej dvignila, vendar bo še treba dela in borbe, da se vsi do zadnjega delavca organiziramo. Le v skupnosti bomo dosegli in si priborili svoje življenjske potrebe, ki nam jih odreka brezsrčni kapitalizem. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Rešek Edvard, podpredsed. Pangeršič Ivan, tajnik Zupančič Franče, blagajnik Pogačnik Feliks, odborniki: Kamšek Ivan, Vidergar Jože, Ocepek Mici. V nadzorstvo: Završnik Jože in Černe Ludvik. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik centrale tov. Fajfar Tone. Razložil nam je položaj in delo JSZ v preteklem

letu in nas je pozival k večji zavednosti in požrtvovalnosti. Razložil nam je tudi novo ustanovljeno delavsko organizacijo. Delavstvo je soglasno obsodilo zahrbtno borbo in se enodušno izreklo za JSZ. Le v njej vidi danes krščansko delavstvo svojo rešitev. Tovariši papirničarji, vsi v strokovno organizacijo, da bo naša sloga in edinstvo popolna. Naj živi delo in poštena delavska borba!

Živilski delavci

Slovenska Bistrica. Občni zbor skupine se je vršil v nedeljo 5. t. m. Brez vsake agitacije se je zbralo zelo lepo število delavcev na zborovanju. Poročila odbora so bila soglasno sprejeta. Za JSZ je poročal tov. Rozman Peter iz Maribora. Sklep zborovanja je bil naslednji: V tovarni Stieger se morajo podvzeti koraki, da se uredi delo na drug način, kot je to dosedaj. S tem niso delavci ne zaposleni in ne brezposelni. Nič ne zaslužijo z delom, ne morejo pa dobiti brezposelne podpore. Važno je pri tem dejstvo, da podjetje noče obratovati, čeprav ima dovolj naročil. V banovinskem kamnolomu v Zgornji Bistrici se je sklenila neka pogodba, po kateri bi tam zaposleni delavci prevzeli obratovanje tega kamnoloma v najem. Vse bi še bilo prav, tudi zaslužki bi ne bili preslabi, če se ne bi od neke strani zahtevalo, da naj delavci sami plačujejo celotne (tudi za de-

Vesele velikonočne praznike želi
kavarna VOSPERNIK, Stari trg 31.

Vesele praznike želi vsem svojim odjemalcem
Joško Stanovnik
trgovina s špecerijo
Moste, Predovičeva.

„SINGER“
šivalni stroji

Ljubljana

Za stavbno dobo 1936 Vam nudi železnina
Fr. Stupica
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 1
vesstavni material: trboveljski cement, betonsko in drugo železo, pločevino, črpalke, okovje, vse predmete za kopalnice itd. Poskusite!

Ivan Rozina, Ljubljana (orej orient)
trgovina barv, lakov in tirnežev

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih, študijskih in umetniških barv, firneži, laki, steklarski in mizarski kle, šelak, špirit denat. »Arti« tuši, pastele ter sploh vse slikarske in plesarske potrebščine. - Velika zaloga vseh vrst vedno svežega mavca. - Najnižje cene in najboljša postrežba.
Prodajalna: Tyrševa cesta (Dunajska) poleg trgovine Schneider & Verovšek

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izviraajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod,
to je

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani

Srečne in zadovoljne velikonočne praznike želi
Cilka PIRNAT, trgovina Rodica Domžale.

Svojim strankam želim vesele velikonočne praznike ter se v nadaljni obisk priporočam!
Adolf Koblar, zobni atelje
Domžale

Vesele velikonočne praznike želi vsem
znancem in prijateljem gostilna in lesna
trgovina

RAMŠAK FRANC
Krivčevo 8 pri Kamniku.

Vesele velikonočne praznike želi vsem znancem
in prijateljem gostilna
PRI LOGARIJU
ANTON SUŠNIK

Po mnenju strokovnjakov bodo v prihodnjih vojnah strupeni plini največja nevarnost. Vendarle ne bodo uničili toliko življenj, kolikor je človeških duš že ugonobilo slabo čtivo.

Potemtakem se je slabe knjige treba ogibati, brati pa dobro in jo tudi naročiti. Tega načela se držimo najzanesljiveje, če postanemo naročniki »Krekove knjžice«.

Cena: vezane 78 Din, broširane 48 Din letno.

Delavci!

Kupujte tam, kjer se prodaja po Vaših zaželjenih skrajno nizkih cenah! ♦ Kot mlad trgovec stopam pred Vas z zagotovitvijo, da Vas bom postregel vsakokrat res strokovno, najboljše in naicenejše! ♦ Najtopleje se Vam priporoča za Vaš cenjeni obisk;

HINKO PODJAVORŠEK, Kranj
modna trgovina — klobuki (pri farni cerkvi)

Albin Iazbec

konfekcijska trgovina
Kranj

Vsem mojim cenj, odjemalkam in odjemalcem želim prav vesele in prijetne velikonočne praznike, in se za nadaljno naklonjenost priporočam:

MINKA OGRZEK, Kranj
trgovina galanterije, modnih pletenin (lastnega izdelka!) in ročnih del; izdelava entlanja, ažuriranja, vezenja, predtiska, montaže itd. Velika izbira — priznano dobro blago — zmerne cene — skrbna postrežba!

*Zidaš hišo si družinsko,
rabiš kaj za gospodinjstvo
vse dobavi ti „Kovina“
to je Kranjska železnina.*

Vesele velikonočne praznike želi
Kokalj Ignac, gostilna pri »Matičku«.

Gostilna pri »Piemontezarju« želi
svoim gostom vesele velikonočne praznike.
JOŽE BROLIH

Vesele velikonočne praznike želi
vsem svojim odjemalcem trgovina
s čevlji Franc Strniša, Kranj.

JANKO RANT
KRANJ

MANUFAKTURNA TRGOVINA

M. KOKL, KRANJ

Vesele vel. praznike želi vsem cenj, odjemalcem
Manufakturna zaloga Logar & Kalan, Kranj
Lastnik: Srečko Vidmar

Vesele velikonočne praznike želi gostilna
Ručigaj. Se priporoča **ALKA RUČIGAJ.**

Zabret & Comp., družba z o. z.

KRANJSKA TOVARNA LANENEGA OLJA IN FIRNEZA

Brlof pri Kranju

nudi svoje prvovrstne izdelke: laneno olje, laneni firnež in lanene tropine. Prečistitimi župnim uradom priporočamo rastlinsko repično gorilno olje v najboljši kakovosti. Zaupajte nam, postregli Vas bomo vedno s cenanim in dobrim blagom.

Pridobivaj novih naročnikov!